

OM ARKITEKTUROPRØRET (VEDR. ANBEFALINGER FRA EU OG ICOMOS)

Der er i Danmark en "arkitekturkløft" mellem på den ene side magthaverne, dvs. arkitekter, planlæggere, bygherrer, lokalpolitikere, forvaltninger og fagpressen, og på den anden de millioner af almindelige mennesker, som er kede af utilpasset eller trist nybyggeri.

Arkitekturoprøret er et svensk initiativ med ca 50.000 Facebookmedlemmer i alle nordiske lande.

Det væsentlige for os er gode bymiljøer, dvs byrum for flere end blot brugerne af de nye huse – f.x. torve, gader, stræder, åer, havne og andre samlingspunkter. Vi taler ikke om arkitektur. God arkitektur er hverken tilstrækkeligt eller nødvendigt for gode bymiljøer. Nationalbanken er fin arkitektur, men den har ødelagt et fint bymiljø.

Arkitekturoprøret søger at repræsentere den anden side af kløften og spille en rolle i bymiljø sagen, der svarer til den rolle, som Danmarks Naturfredningsforening spiller i naturmiljø sagen.

Planloven tilsigter iflg. §1, at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber. Mens naturmiljø sagen har sejret og har fuld politisk bevågenhed, har bymiljø sagen tabt. Alting er blevet forværret. Fredningsloven kan ikke det, den bør kunne, nemlig frede hele områder; ej heller kan der facadefredes. Derimod bruges den flittigt til affredning (stik imod hvad embedsmændene svarede Kulturudvalget, da vi havde foretræde ved lovens udarbejdelse). Der er intet ministerium, der varetager bymiljø sagen. Slots- og Kulturstyrelsen synes uinteresserede i bybevaring. Dens mange roller i sagen om Nyborg Slot er i strid med forvaltningsretlige krav om 'checks and balances'. Det særlige Bygningssyn har ingen magt, og dets dobbeltroller i sagen om Nyborg Slot savner sidestykke. Kommunerne har fået enevældig magt, men de magter ikke opgaven som forvaltere af vores vigtigste kulturarv. "Udvikling og fremskridt" er vigtigere (ganske som da man rettede Skjern Å ud). Amterne er forsvundet som ankeinstans. Politisk har bymiljø sagen stadig kun ringe forståelse.

Arkitekturoprøret konstaterer for det første, at næsten alt nybyggeri i gamle byområder har været hensynsløst; det har slået sammenhæng og harmoni i stykker. For det andet, at næsten ingen forstæder eller kvarterer, bygget i de sidste 100 år, har det liv og den atmosfære, som de ældre bydele har. Hvorfor skal der være mindre spændende i Hvidovre end på Vesterbro? Ligeledes tager nybyggeri på havne fra omgivelserne uden at give noget tilbage.

Noget er gået galt. Det burde være gjort bedre. De sidste hundrede år har været de spildte chancers tid. Nu er der tegn på opblødning. Debattonen er ikke længere elitær og nedladende over for lægfolkene. Debatredaktioner over hele landet har støttet Arkitekturoprøret. Snesevis af arkitekter ligeså. Enkelte politikere viser interesse.

ICOMOS' anbefalinger er et besynderligt tilbageskridt. Man har intet lært. Billedet fra Venedig siger alt. En aktuel sag er fra Québec i Canada: "*Québec City Armoury, built 1885, destroyed by fire in 2008 and rebuilt 2018. Sadly, two of the façades were blocked off by modernist additions as part of the reconstruction. The main façade thankfully is however identical to the original and unobstructed*".

www.arkitekturoproeret.dk

<https://www.facebook.com/groups/ArkitekturoproeretDanmark/>